

Innherred samkommune
pb 130
7601 LEVANGER

Vår dato: 09.09.2016
Vår ref.: 2016/3602
Arkivkode: 434.11
Deres dato: Deres ref.:

Avslag på søknad om felling av bjørn i Sul Verdal kommune 2016

Innherred samkommune fikk torsdag 8. september muntlig avslag på skadefelling av bjørn i Sul, Verdal kommune. Bakgrunnen for søknaden var funn av 1 sau dokumentert drept av bjørn i Sulslia, Sul. Det dokumenterte tapet er lite, potensialet for fremtidige skader er liten og sau/lam bør være på vei hjem fra beite. Viser til at det aktuelle området er åpnet for ordinær jakt i form av lisensjakt.

Søknad

Det vises til muntlig søknad fra Petter Voll (for Innherred samkommune), samt samtale med fellingsleder i Verdal Stein Sagvold 8. september. Det søkes om skadefellingstillatelse på 1 bjørn i området Sul i Verdal kommune. Bakgrunnen for søknaden er funn av sau (1) drept av bjørn.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak"*

Miljødirektoratet har i vedtak datert 31. mai 2016 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på bjørn i rovviltregionene 5, 6, 7 og 8 i perioden 1. juni- 15. oktober 2016. Denne kvoten er fylt. Miljødirektoratet har 12. august d.å. fattet vedtak om betinget skadefellingskvote på ytterligere 2 bjørner til rovviltregion 5, 6, 7 og 8. Av denne kvoten er det ikke felt bjørn. Resterende kvote for betinget skadefellingstillatelse på bjørn er dermed 2.

I ovennevnte vedtak fra 31. mai d.å. står det blant annet følgende om skadefelling av bjørn:

“Stortingets rovviltforlik presiserer at ulike virkemidler er aktuelle, avhengig av om det dreier seg om prioriterte beiteområder eller områder hvor ynglende rovvilt har prioritet. I de områdene rovviltmyndene har prioritert til bjørn skal forebyggende tiltak vektlegges, for eksempel tidligere nedsanking av sau og rovviltavvisende gjerder, for å hindre at dyr på beite går tapt. Av dette følger det at fylkesmennene må være svært restriktive med å felle bjørn innenfor disse områdene”.

Vi viser til særlige vilkår knyttet til iverksettelse av betinget skadefelling av brunbjørn og gaupe i punkt 4 i samme vedtak:

“Fylkesmennene skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for bjørn og gaupe. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.”

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 31. mai 2016 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 5-8.

Brunbjørn overvåkes primært ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Tall fra DNA-analysene viser at antall bjørner i region 6 i 2014 ligger på minimum 19 individer, alle registrert i Nord-Trøndelag (NIBIO rapport vol. 2 nr. 56 2016). Bestandstallet er gitt på antallet årlige ynglinger. En metode utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet, og som tar utgangspunkt i resultat fra DNA-analysene, brukes til å beregne hvor mange kull som sannsynligvis er født i Norge hvert år. Det nasjonale målet for antall årlige ynglinger av brunbjørn i region 6 er 3. Dette målet er ikke nådd. Ut i fra denne beregningsmodellen og resultat fra DNA-analysene, er det estimert 1 (1,4) ynglinger av bjørn i Nord-Trøndelag i 2015. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Nord-Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om

det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Fylkesmannen finner ikke iverksetting av skadefelling som det riktige tiltaket i det aktuelle området pr dags dato. Dette baserer seg på vurderinger listet opp i rovviltforskriftens §9. Her vurderes områdets betydning som beitemark mindre viktig da beitesesongen er i ferd med å avsluttes. Det dokumenterte tapet er lavt, det er dokumentert 1 sau drept av bjørn i det aktuelle område i september. Tidligere i år er det dokumentert 9 sau drept av bjørn, alle i tidsrommet 16-18. juni. Potensialet for fremtidige skader er beskjedent, fylkesmannen forutsetter at sau pr nå samles ned fra beite. Fylkesmannen ser ikke noe behov i å gjennomføre forebyggende tiltak jfr. akutt-tiltak gjennom FKT ordningen, pr 8.september er ordinær sanking det beste forebyggende tiltaket.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor yngleområdet er svært høy. Området hvor kadaverfunnet er gjort befinner seg imidlertid i sin helhet utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og det er åpnet for lisensjakt i området.

Fylkesmannens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Skadeomfanget ved tidspunkt for søknad var beskjedent, 1 sau er dokumentert drept av bjørn. I og med at sanking er startet er potensialet for fremtidig skade begrenset. Fylkesmannen avslås som følge av disse vurderinger søknad om skadefelling i området.

For å unngå ytterligere tap oppfordrer fylkesmannen til å gjennomføre sanking så effektivt som mulig.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth
(e.f.)
Miljøverndirektør

Julie Arnfinnsdatter Vesterhus
Rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift